

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vico delle Rose šte. 7

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 31

Gorica - 2. avgusta 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Nevtralci in nevtralizem

Iz druge svetovne vojne je izšel svet jasno ločen v dva tabora, toda ne med zmagovalce in premagance, kot bi bilo pričakovati, temveč v komunistični in demokratični tabor. To je prvi priznal Winston Churchill, ko je na svojem potovanju po Združenih državah l. 1947 iznesel znamenito krilatico o »železni zavesi«, ki loči svet. Zdelo se je, da bo tako ostalo, ko se je razvila »hladna vojna« med obema skupinama. Toda v politiki je kakor v življenju: nič ni stalnega. Tako se je med obema taboroma začel snovati neki tretji blok držav, ki je bil sprva komaj zaznaven, postajal pa je vedno številnejši. To je skupina tako zvanih nevtralnih držav, nevtralnih pa v tem pomenu, da se nečjejo pridružiti nobenemu izmed obeh omenjenih blokov, temveč hočejo ostati zase v enaki razdalji med Vzhodom in Zahodom, med komunističnim in demokratičnim blokom.

To skupino držav sestavljajo približno od obeh blokov; od vzhodnega sovjetskega se je ločila Jugoslavija leta 1948, ko so jo izključili iz Kominforma, ter je proglasila svojo »nevtralnost«. Jugoslaviji sta se pridružili najprej Indija in Burma, zadnji čas pa Egipt. Glavni tvorec te tretje skupine »aktivnih nevtralcev« je jugoslovanski predsednik Tito. Ta je prišel do svoje politike »aktivne koeksistence« pravzaprav prisiljen, ko so ga izključili iz Kominforma in je bila nevarnost, da ga obkrožujoče komunistične države stro. Tedaj je proglasil svojo nevtralnost in neodvisnost v zunanji politiki, ostal pa komunist znotraj države. Njegovo lovljenje ravnatežja med obema blokoma mu je prineslo velike materialne koristi in tudi velik ugled v svetu. Ker je proglasil svojo »nevtralnost«, so Tita podprli Amerikanci in mu od leta 1948 do danes dali poldrugo milijardo dolarjev gospodarske in vojaške pomoči, poleg tega je napravil Tito še 400 milijonov trgovskih dolgov na zapadu. Materialno se je torej dobro odrezal. Na ugledu je tudi pridobil, saj je njegov zgled začel mikati razne druge države, ki so prišle kakor koli v spor z zapadnim blokom. To sta bili najprej Indija in Burma. Ti dve državi sta postali neodvisni in suvereni državi šele po drugi vojni. Zato je ostalo v njih precej mržnje do evropskega kolonializma. Zaradi tega sta se nagonsko priključili Tita, ko je proglasil aktivno nevtralnost.

Dolgo so zanikali, da bi med njimi bilo kaj več kot sorodnost interesov. Toda že Titov predlanski obisk v Indiji in Burmi je pričal, da tukaj ne gre samo za skupnost interesov. Ko se je tej skupini pridružil še Egipt pod polkovnikom Nasserjem, je skupina »aktivnih nevtralcev« zadobila še večji pomen v svetovni politiki, zlasti zato, ker obsega države, ki mejijo na Srednji Vzhod, kjer je danes ključ svetovnega miru.

Kaj hočejo te nevtralne države? Ohraniti aktivno sožitje med obema blokoma, to se pravi, biti prijatelji z vzhodom in zapadom, z demokratičnim svetom. Zato zagovarjajo mirno sožitje med narodi in sodelovanje, zlasti na trgovskem in gospodarskem polju.

Sedaj po osmih letih, kar traja ta Titov eksperiment, se lahko vprašamo, komu služi taka politika, saj se zdi na prvi pogled zelo pametna.

Za nas, ki smo prepričani anti-komunisti, je bilo vedno jasno, da

vsaka nevtralnost v borbi med komunizmom in demokracijo koristi le komunizmu. To ne samo znotraj držav in narodov, temveč prav tako tudi v zunanji politiki. Zaradi tega smo vedno zagovarjali stališče, da je podpiranje nevtralnega Tita v škodo zapadnemu svetu, a v korist svetovnemu komunizmu. V ZDA niso bili tega mnenja in so Tita kar naprej podpirali in ga deloma še danes. Enako je bilo v Angliji in Franciji. Tudi Indija in Burma sta dobili znatno podporo od zapadnega sveta. Egipt je začel s svojo nevtralno politiko preveč nasilno, oziroma prepozno, da bi mogel dobiti dolarje na račun svoje nevtralnosti. Če torej potegnemo črto in napravimo račune, dobimo:

1. Tito se ni demokratiziral, kakor so upali Amerikanci, temveč se je zopet prav tesno naslonil na Sovjetsko zvezo in ob svojem obisku v Moskvi izpovedal, da bi v primeru oboroženega spopada bilo mesto Jugoslavije na strani Sovjetske Rusije.

ASSUAN IN SUEZ

V zadnji številki smo poročali, da je Svatovna banka skupaj z ameriško in angleško vlado odrekla Egiptu pomoč pri graditvi velikankega jezusa pri Assuanu v gornjem Egiptu. Pri Assuanu pravzaprav že obstoji velik jez, ki so ga že pred 20 leti zgradili Angleži. Toda egiptovski predsednik Nasser hoče tam zgraditi nov jez, ki naj služi Egiptu za namakanje in za proizvodnjo električne energije. Kot smo že poročali, bi ta jez stal 1300 milijonov dolarjev. Za kritje te svote je Egipt zaprosil na zapadu posojilo 400 milijonov, ostalo bi zbrali Egipčani sami. Sprva se je zdelo, da bodo zapadnjaki dali posojilo, zadnji trenutek pa so odrekli, zlasti zato, ker so videli, kako se Nasser vedno tesneje povezuje z Moskvo.

Ko so Sovjeti videli, da je zapad odbil Nasserja, je njihov poslanik v Kairu takoj dal izjavo, da bo Moskva pomagala Egiptu z naprošenim posojilom. Po tej zagotovitvi, ki je pomenila za Nasserja veliko zaupnico od strani Sovjetov, je ta dne 27. julija dal v Aleksandriji velpomembno izjavo, s katero je po-

Čigava bo Šlezija?

Sovjetski prvi minister Bulganin je ob svojem obisku na Poljskem izjavil med drugim tudi to, da bo Šlezija od sedaj za vedno ostala poljska. Ta izjava ruskega voditelja je izvala takoj ostro reakcijo v Zapadni Nemčiji. Adenauer in Von Brentano sta ostro nastopila zoper to izjavo. Rekla sta, da so zavezniki na konferenci v Potsdamu sklenili samo to, da ostane Šlezija pod poljsko upravo, dokler ne bo sklenjen mir z Nemčijo, ne pa da bo Šlezija ostala Poljakom. Sovjeti, ki so ta sporazum podpisali, naj se njegovih sklepov tudi drže. Zato naj ne prisojajo Šlezije Poljakom, ko ni bil še sklenjen mir z Nemčijo.

Protesti obeh zapadnonemških voditeljev so razumljivi, ali pa bodo kaj zalegli, je drugo vprašanje. Šlezija se tako vedno bolj vključuje v splošno poljsko gospodarstvo in zadobiva tako pristno poljski obraz, da bo težko kdaj kaj spreminjati, če bodo z mirovno konferenco čakali še kaj let, kot vse kaže.

2. Titoizem se ni prav nič razširil na sovjetske podložnice, kot so upali na zapadu. Če je pri sovjetskih satelitih nastopila kaka sprememba, je nastala zaradi »destalinizacije« in ne zaradi titoizma.

3. Blok »nevtralnih držav« se nagiba vedno bolj k Sovjetom, ki so vedno znani izbrabiti vsako »nevtralnost« v svoj prid. Priča o tem zadnji čas najbolj Egipt.

4. »Nevtralci« so dali poguben zgled mnogim drugim, ki bi se v sedanjem boju med demokracijo in komunizmom radi odtegnili svoji odgovornosti. Saj smo videli, da je celo Francija začela kazati znake nevtralnosti...

Nevtralna politika, ki jo je Tito začel, je torej prinesla zapadnjakom samo škodo in skoro nobene koristi. Zato je bilo nespametno, da jo je zapadni svet podpiral. Zato ponavljamo svojo prvotno trditev: nevtralnost v boju zoper komunizem je bila vedno samo komunizmu v korist in vsak, kdor trdi o sebi, da je v tem boju nevtralen, je še bolj nevaren in škodljiv za demokratično stvar kot komunist sam, ker nas uči izkušnja, da v uri odločitve vedno potegne s komunisti.

vedal, da je egiptovska vlada poddržavila Mednarodno sueško družbo in s tem vzela pod svojo absolutno in izključno kontrolo sueški prekop in njegovo upravljanje. »Mi.« je izjavil Nasser, »bomo zgradili assuanski jez tudi proti volji vseh. V ta namen bomo uporabili dohodke Družbe sueškega prekopa, ki znašajo letno sto milijonov dolarjev. Danes se nam po enem stoletju vrača sueški prekop. Pri tem ni šlo za kako privatno družbo, temveč za državo v državi. Po zaslugi dohodkov te ustanove ne bomo več potrebovali pomoči od zunaj.«

Iz Nasserjevih besedi se jasno vidi, da je napravil ta korak iz neke maščevalnosti do zapadnjakov, ki so mu odrekli pomoč pri graditvi assuanskega jezusa. Ni pa ta korak samo drzen, nego tudi silno nevaren za mednarodni mir. Sueški prekop je danes najvažnejša prometna pot na svetu. Skozi njega gre vsak dan od 150 do 200 ladij vsake velikosti. Poseben važen je zaradi petroleja, ki ga po prekopu prevažajo iz Perzije in Kuwaita v Evropo. Zato je od svobodnega prehoda skozi Suez odvisna vsa industrija in velik del trgovine zapadne Evrope. Tudi če nič ne upoštevamo bogatih koristi, ki jih imajo posestniki akcij sueškega prekopa zaradi velikih dohodkov, katere donasajo, že samo možnost, da bi kdo na lastno pest kontroliral to važno prometno žilo in jo tudi lahko zaprl za tega ali onega, je za zahodno Evropo in zlasti za Anglijo in Francijo vzrok resnega strahu. Saj je ravno tako, kakor če bi sosedu dal v roke vrvi, ki te z njo lepega dne lahko zadavi in ti bi se še braniti ne mogel. Torej ta nevarnost in pa tudi izguba velikih gospodarskih dobičkov iz sueškega prekopa, sta nagnili angleško in francosko vlado, da sta takoj nastopili s precej hudimi ukrepi. Predvsem sta blokirali vse egiptovsko imetje v Angliji in Franciji. To je zelo hud udarec za egiptovsko gospodarstvo, saj se je skoro vsa egiptovska trgovina vršila pravzaprav na borzi v Londonu in Parizu. Sedaj je vse to zamrznjeno in pod kontrolo. Poleg tega so se že v nedeljo sestali v Londonu Eden, Selwyn Lloyd, francoski zunanji minister Pineau in poseben odpo-

slanec ZDA Murphy na izredno posvetovanje, kaj ukreniti spričo Nasserjevega ukrepa o Suez. V sredo se jim je pridružil sam Dulles.

Njihova posvetovanja, ki se v tokrek niso še zaključila, so pokazala predvsem zaskrbljenost za varno in nemoteno plovo po kanalu za vse države. Kako mislijo to doseči, za sedaj še ni dano vedeti. Je pa stvar resna, saj je znano, da Egipt zaenkrat ne pusti skozi Suez izraelskih ladij; prav tako bi lepega dne ne pustil kakih drugih. Zato se zdi, da diplomati iščejo pot, kako doseči mednarodno kontrolo, morda pod okriljem ZN, za prostę uporabo sueškega prekopa.

Nasserjevo postopanje je v zapadnem tisku takoj priklicalo v spomin Hitlerjeve metode. Ta je bil namreč prav kot sedaj Nasser, ki je meni nič tebi nič, kar čez noč odpovedal mednarodne pogodbe, zasedel Porurje, Avstrijo, Češkoslovaško itd. Take žalostne spomine kliče na dan Nasserjevo postopanje. Žalostni so ti spomini, saj je bilo ravno Hitlerjevo brezobzirno gazeenje mednarodnih dogovorov in pogodb najbolj krivo, da je prišlo do druge svetovne vojne. Bo Nasser drugi Hitler? Utegnil bi postati, če ga bodo Sovjeti podpirali. Zato zavisi od njih, kako se bo spor za Suez končal. Gotovo je, da zapadne evropske države ne morejo dopustiti, da bi kdo ogrozil prost prehod skozi sueški prekop. To bi brez nadaljnega pomenilo tudi oborožen konflikt, če potrebno. Nasser sam si tako daleč ne bo upal. Če bo čutil podporo Moskve, bi pa utegnil napraviti slične neumnosti kakor njega dni Hitler. Zato se danes svet zaskrbljeno vprašuje, kako daleč misli iti Moskva v podpiranju Nasserja in njegove megalomanije. Iz tega bo tudi videti, ali želi Moskva mir ali vojno.

Rakosi v Moskvi

Bivši ogrski ministrski predsednik Rakosi, ki je moral odstopiti in dati mesto drugim, je odšel v Moskvo na zdravljenje, kot so sporočili. Pravijo, da bo ostal tam dalj časa. Nekateri trdijo, da se verjetno sploh ne bo več vrnil na Madžarsko. »Zamorec je opravil, zato lahko gre.«

Nemiri v Bolgariji?

Časopisi že več dni prinašajo poročila o nemirih, ki naj bi se zgodili v velikih bolgarskih mestih Sofiji, Plovdivu, Varni in drugod. Baje so se uprli nekateri vojaški oddelki, ki niso zadovoljni z novo politiko prvega ministra Jugova. Ta je vzel v roke vodstvo države po odstopu Červenkova, ki je bil hud nasprotnik maršala Tita. Če so torej resnične vesti o nemirih, bi to pomenilo, da Bolgari niso zadovoljni z destalinizacijo in s politiko zbližanja z Jugoslavijo.

Tito se je vrnil

Preteklo soboto je jugoslovanski predsednik Tito zaključil svoj obisk pri grškem kralju na otoku Krfu. Tam je bil Tito kot gost deset dni. Sprva se je zdelo, da bo to samo vljudnostni obisk brez politične važnosti. Toda zaradi političnih dogodkov zadnjega tedna v Egiptu je prišlo na Krfu tudi do političnih razgovorov ter je imel Tito poseben sestanek z grškim ministrskim predsednikom Karmanlisom. Po tem razgovoru so javili, da sta oba državnik pretresla tudi mednarodne zadeve in prišla do zaključka, da je prav, če imajo voditelji obeh sosednih držav Jugoslavije in Grčije, večkrat prijateljske stike in razgovore.

Dobra in slaba knjiga

Clanom 14. mednarodnega kongresa izdajatelj knjig je Pij XII. hotel posebej poudariti skrb Cerkev za dobro knjigo. Cerkev sama ima na skrbi eno najlepših in najznamenitejših knjig, sveto pismo, katerega izdajanje in ilustriranje je prineslo tekom zgodovine toliko čudovitih ustvaritev. Cerkev je vedno hvalila delo vseh tistih, ki so pomagali ljudem priti do spoznanja resnice, lepote, dobrote, ki jo je možno pokazati prav po tiskani besedi. Ker pa so na imenovanem kongresu razpravljali o škodljivi in nesposobni literaturi, papež poudarja pomen tega razpravljanja, posebno danes, ko ima knjiga tako velik vpliv. Saj jo vzame v roke že otrok v predšolski dobi, ko gleda slikanice, katerih vtis more spremljati človeka tudi skozi vse življenje. Prav je poudariti prve vtise, ki jih dobi otrok, ko začne sam prebirati in brati tiskano besedo. Ilustracije, spodobne in vzpodbudne naj bi njegov spomin in domišljijo napolnile ter tako pozitivno razširile njegovo znanje in povečale neodolnost njegove duše. Potem se papež ustavi za trenutek pri pomenu pozitivnih učnih knjig in poudarja rek starega rimskega pisatelja Juvenala, ki je dejal: »Maxima debetur puero reverentia — Otroku je treba izkazovati največje spoštovanje«. Učna knjiga more biti zlasti za nevezgajene dijake velika nevarnost, saj ne znajo vedno presojati, kaj je dobro in kaj ne.

Pa tudi odrasli niso v branju knjig brez obveznosti; kadar ni materinskega posega Cerkev vmes, je vedno naravni zakon vesti, ki kaže pot pri branju. Papež se posebej ustavi tudi pri nevarnosti onih knjig, ki govore o zdravniških vedah in problemih življenja, ki so namenjene vsem, ki morejo pa prav po svojih ilustracijah napraviti neizmerno škodo.

Spoštovanje do bralca in spoštovanje do resnice in pravosti nalaga izdajateljem knjig torej velike odgovornosti. Poštenost mora voditi njih delo, ne skrb za dobiček.

Skrivnostna bolezen ameriške poslanice Clare Luce

Ameriška revija »Time«, ki jo urejuje mož ameriške poslanice Clare Luce, je objavila vest, da je glavni vzrok bolezni ameriške poslanice zastrupitev z arsenikom. Po natančni preiskavi v prostorih vile Taverna v Rimu, kjer je stanovala poslanica, so baje dognali, da je bil omet na stropu spalnice pomešan z arsenikom. Ta da je skozi eno leto v nevidnih drobcih padal na vse predmete v sobi in gotovo tudi na skodelico kave, ki jo je poslanica vsako jutro zavžila. Zastrupitev je še pospešila splošna oslabelost in slabokrvnost. Sedaj je poslanica Clara Luce že izven vsake nevarnosti in je že prispela v Evropo, kjer se je v Španiji vkrcala na neko ladjo za dvajsetdnevni izlet po morju. Izjavila je, da se bo potem kmalu vrnila v Rim, kjer bo zasedla iste prostore kot prej v vili Taverna.

Prvi jedrni reaktor v Italiji

Čez dve leti bo začel delovati v Italiji prvi jedrni reaktor za atomske poskuse. Poslale ga bodo Združene države. Namestila ga bodo v severni Italiji v bližini mesta Varese in bo poleg znanstvenih poskusov služil tudi za preizkušnjo raznih tvarin, ki služijo za jedrne naprave.

NAŠ TEDEN V CERKVI

5. 8. nedelja, 11. pob.: Marija Snežna
6. 8. ponedeljek: Gospodovo spremenjenje
7. 8. Torek: sv. Kajetan, sp.
8. 8. sreda: sv. Cirijak, m. v.
9. 8. četrtek: sv. Janez Vianej, sp.
10. 8. petek: sv. Laurencij, m.
11. 8. sobota: sv. Suzana, dev.

SV. JANEZ VIANEJ (1786-1859). Njegovo življenje nam posebno potrjuje, da je Bog čudovit v svojih svetnikih. Mladost je Janez Vianej preživel v razburkanem času francoske revolucije. Prvega sv. obhajila ni prejel v cerkvi, ampak v kmetski hiši, pred katero so zapeljali domači velik senen voz, da bi ovaduh in državni priganjci ne zapazili svečanosti.

Z učenjem je šlo težko. Župnijski izpit je napravil šele v tretje. Bil je pa silno

pobožen. Če ni imel učenosti iz knjig, je pa imel božjo učenost. To se je videlo v njegovem delovanju.

Zaslouel je kot izvrsten spovednik, ki je imel poseben dar. Bral je namreč grehe spokornikov v njihovi vesti. Ni bilo redko, da je spovedanca jasno opozoril na ta in oni greh, ki ga je naredil, a ga še ni povedal. Skozi 20 let je bila njegova župnija izredna božja pot, kamor je poromalo letno 100.000 ljudi. Spovedoval je do 16 ur na dan.

Kri francoskih mučencev, ki so jih brezumni sorojaki mučili, je pač priklicala blagoslov na tega velikega dušnega pastirja in svetnika. Enako upamo, da bo nedolžna kri, prelita v našem narodu, priklicala velik blagoslov na ves narod, da mu bo Bog dal izredno svetih duhovnikov.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je odšel Jezus iz tirkiskih krajev ter šel skozi Sidon h Galilejskemu morju sredi pokrajine Deseteromestja. In pripeljejo mu gluho-nemega ter ga prosijo, da bi položil roko nanj. Vzel ga je od množice stran, vtaknil svoje prste v njegovo ušesa in se s slino dotaknil njegovega jezika; in pogledal je v nebo, vzdihnil in mu rekel: »Efteta«, to je »Odpri se!« in kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je voz njegovega jezika in je prav govoril. Zapovedal jim je, naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko jim je pripovedoval, bolj so razglašali. In na vso moč so strmeli, govoreč: »Vse je prav storil: gluhim daje, da slišijo, nemim, da govore.«

Opisani čudeži pričajo o Jezusovi božji moči in veliki dobroti. Gluhonememu je vrnil precejšen del sreče in življenja: tisti, ki je mutast in gluhi, ne more normalno občevati z ljudmi. Nujno bo nekako odrinjen iz družabnega življenja in predan svoji žalosti. Kdor se ne more z drugimi pomeniti, ne povedati svojih misli, občutkov ali želja, niti poslušati govorenja drugih, tak človek brez dvoma na poseben način trpi. Moremo si torej predstavljati hvaležnost evangelijskega pohabljenca, ko mu Jezus na čudežen način stori gotovo goreče zaželeno uslugo.

Dar govora in sluha in še več nam je po navadi prirjeno. Ker smo na to navajeni, niti ne pomislimo, kako bi bilo, če ne bi mogli govoriti in peti ali poslušati govore in pesmi. In vendar bi nam mogel Bog te darove odreči! Bodimo mu hvaležni, če nam jih je dal in morda celo razvil! Govor je sam na sebi nekaj lepega, ljudem potrebne. Enako sluh. Veliko koristnega lahko povemo z besedo ali izvem od drugih s pomočjo ušes.

MISLI O FILMU

(Ob 20 letnici okrožnice sv. očeta Pija XI. »Vigilanti curae«)

Če prelistiš knjižico »Segnalazione«, ki vsebuje naslove vseh filmov z malo oznacbo, komu je film dostopen, te kar neprijetno pretrese, ko vidiš, koliko je filmov moralno slabih, zato prepovedanih: kako razmeroma malo je filmov za mladino, ko vendar mladina največ zahaja k tem predstavam. Kar ti čutiš ob tako površnem pregledu, je splošen vtis tudi obiskovalec kinodvoran, kakor tudi podjetnikov, ki filme vrtiljo. »Moramo sprejeti globalno pogodbo, pravijo. Med nekaterimi dobrimi filmi nam pošljejo vedno nekaj slabih in, če jih ne vrtimo, smo mi na izgubi.«

Zavest, da ni vse prav, je. Govori se mnogo o krizi filma in to sedaj, ko je film v največjem tehničnem razmahu ter se je polastil vseh iznajdb: barve, zvoka, perspektive, televizije ter reklamnih »vezd« in opozkosti. A vse to ne zadostja, kvečjemu zabava, a ne dviga duševnosti, gledalca pusti praznega in duhovno pustega. Dokaz nam daje letošnja ocena filmov v Cannes-u, kjer so bili odlikovani samo brezbarvni filmi in nekateri celo tehnično nepopolni.

Človeka prevzamejo duhovne vrednote, ideali. Teh si želi posebno mladina tudi našega časa, še bolj pa vsi oni, ki so z njeno odgovornostjo in željo, da bi iz današnje mladine zrastle moralno zdrava družba.

Tako resno presojanje filma si je utrla

pot v svetu. Toda dvajset let je moralno preteči, preden je svet sam spoznal za važno, kar je sv. oče Pij XI. naglasil v okrožnici »Vigilanti curae«. Nauk te okrožnice je vzdrnil katoličane in prekrasil javno mnenje. Še posebej pa je o tem problemu večkrat razpravljaj sv. oče Pij XII. ter orisal jasni nauk Cerkve o idealnem filmu. Opomnil je na moč, vpliv, važnost, razsežno polje, ki ga ima film v našem času. Odprto mu je prostrano versko polje in dostopne so mu bogate verske vrednote, čeprav ja delo na tej panogi povezano s posebnimi težavami.

Naloga, ki čaka filmske snemalce v bodoče, je jasna: obnoviti filmu življenje, sprostiti ga duševno in duhamorne navlake, pretrgati in zadržati okove dobičkarije. Nauk papežev pričja svetu še enkrat, da ni mogoča trajna umetnost, lepota ali katerakoli druga vrednota, ki bi ne hotela upoštevati ali bi celo prezirala nezmotljivi nauk Kristusov in Cerkve.

Videli smo že lepe verske filme: Lourdes, Fatima... Ivan Ferrou, pisec znane knjige »Gobavec Damijane«, je pravkar dokončal snov za nov film o Jezusovem življenju, ki ga bodo izvedli z novimi tehničnimi metodami. Kot je znano, je Ivan Ferrou mož svetovno znane igralko Maurreen O'Sullivan ter oče sedmerih otrok.

Ob štiristoletnici smrti sv. Ignacija Lojolskega

Sveti Ignacij je zagledal luč sveta na gradu Lojola v severni Španiji kot zadnji izmed trinajstih otrok. Rodil se je verjetno leta 1491. Vzgojen je bil v domačem sicer katoliškem okolju, a brez prave vernosti. S 15 leti je ostal sirota. Sprejel ga je sorodnik Janez Velasquez na grad Arevel, ki ga je oskrboval. To je bila za Ignacija doba posvetnosti in norosti. Ko se je čez čas vrnil na rodni grad Lojola, je rekel o njem njegov sorodnik, da je zahrbtnen, maščevalen in surov.

VOJAK

Vedno je sanjal o slavi. Ko je francoska vojska napadla mesto Pamplono, se je navdušeno boril. Krogla iz francoskega topa mu je razbila piščal na desni nogi. Ko je padel on, je padla tudi trdnjava. Zdravniki so mu sicer rešili nogo, toda za vedno je ostal hrom.

SPREOBURNENJE

Dolge mesece se je zdravil doma. V dolgočasju je prebral vse knjige, ki so jih našli na gradu, nazadnje tudi življenje Jezusovo in življenjepis svetnikov. Branje teh dveh knjig mu je odprlo nov svet. Kraljestvo Kristusovo, ki edino zasluži, da se zanj bori. Kakor hitro je mogel, je na oslu odjezdil na daljno božjo pot k Materi božji na Monserat. Pred njen oltar je odložil svoje orožje, viteško obleko je daroval beraču, sam pa se je umaknil v volino pri Manrezi. Tam je mnogo premišljeval in se ostro pokoril. V tej samoti je spisal knjigo »Duhovne vaje«, ki je storila toliko dobrega.

ZBIRANJE TOVARISEV

Iz Manreze je odšel v Palestino, kamor je dospel 1. sept. 1523. Le malo časa se je mudil v Jezusovih krajih. Gnalo ga je na delo. Vrnil se je v Barcelono, kjer je 30-leten začel obiskovati šolo, da bi se pripravil na apostolat. Spoznal je, da je poganstvo manj obžalovanja vredno, kot življenje premnognih kristjanov, ki so zamenjali in izdali svoj krst.

Končno je dospel v Pariz. V zavodu sv. Barbare je živel skupaj z dvema mladenci, s Savojem Petrom Le Fevrom in rojakom Franciškem Ksaverijem. Začel ju je pridobivati. Ksaveriju je ob vsakem srečanju ponavljal: »Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.« Osvojil je oba. Pridružili so se še stiri drugi in 15. avgusta 1534 so v majhni kapelici sv. Dionizija v Parizu napravili svoje obljube. Obhajal jih je Le Fevre, ki je edini med njimi bil mašnik.

ŽENSKI KOTICEK

Otroci ne ubogajo

Starši in vzgojitelji, ki imajo opravka z nedoraslo mladino, zlasti z otroki iz predšolske dobe, se često pritožujejo nad neubogljivostjo otrok. Albertina Necker de Saussure, ki je pisala obširno pedagoško delo »Educazione progressiva« pravi, da je izmed vseh lastnosti, ki naj se otroku veepijo v prvih detinskih letih, ta lastnost najbolj potrebna. Ubogljivost je podlaga in sredstvo, po katerem se vse druge lastnosti pridobijo ali izgubijo.

Kako zbuditi ali privzgojiti v otroku ta čut dolžnosti? V nežnih detinskih letih, o katerih govorimo, otrok seveda še ni zmožen umskega sklepanja, da namreč mora ubogati, ker je to njegova dolžnost in Bog hoče tako. Pač pa se bo ta čut dolžnosti polagoma v otroku razvil z vsakdanjo vajjo in če bodo dani pogoji, ki bodo otrokovo duševnost razgibali in pravilno usmerili.

Eden teh pogojev je simpatija in ljubezen do vzgojitelja. Iz vsakdanjega občevanja z ljudmi vemo, koliko vpliva ima simpatija celo pri odraslih na moralnem področju. Vemo, da si kdo popolnoma privozi način govorjenja ali obnašanja osebe, katero spoštuje in mu je simpatična. Isto se v še večji meri godi pri majhnem otroku. Res je, da opažamo pri njem veliko prirojene neodvisnosti in samostojnosti, le poskusimo ga upogniti proti njegovi volji! Strmeli homo nad njegovo upornostjo in rekli, da je trmast. Vendar smemo gledati v tem pojavu tudi nekaj dobrega in plemenitega, v kolikor je od Boga, namreč samostojnost človekove osebnosti, ki se hoče uveljaviti. Ne bi bilo ne prav ne pametno ta čut nasilno zatreti. Pravzaprav obstoji v tem največja težava vzgoje, kako združiti ta dva principa: namreč spoštovanje do otrokove samostojnosti in pa potreba spoštovanja avtoritete. Pa kakor je naravna in spontana ta

NA DELU

Odpotovali so v Benetke, kjer so sprva stregli po bolnicah bolnikom in vršili druga dela usmiljenja. A uvideli so, da so dušne bolezni mnogo težje. Drzna skupina je odšla v Rim, kjer jim je papež Pavel III. podelil svete redove. 27. sept. 1540 je imenoval Ignacijev skupino za »telesno stražo« svete Cerkve.

Ko je bil potrjen namen reda — Vse v večjo čast božjo — in njegova oblika, je Ignacij sestavil pravila. Njihova vsebina se da povedati z eno samo besedo: Pokorščina. »Kot palica v roki starčka, tako mora član družbe slediti vodstvu predstojnika.« Največja pomoč je v urejeni volji.

Ignacij je posvetil svoja zadnja leta izbiri poklicev in oblikovanju novincev. Želel je, da so sveti in zdravi. Niso ga zadovoljile molitve, opravljene z zvonečim glasom in v koru. Hotel je, da je molitev zaupna, osebna, prisrčna, trdna in neprestana. Mrzil je brezdelje. Bil je odločen, strog, neupogljiv, toda vedno dober oče, posebno do bolnikov.

SMRT

Medtem so se člani njegove družbe, jezuiti, razširili po vsem svetu in napadli vsako dosegljivo apostolsko polje. Prvotna desetniti se je pomnožila v stotnico in nato v armado. V letu Ignacijeve smrti je štela njegova družba 1000 članov, po 400 letih pa jih šteje 33.000.

Konec jeseni 1555, opirajoč se na svojo palico, je šel Ignacij v Vatikan, da se pokloni novo izvoljenemu papežu Pavlu IV., da sprejme potrdilo namestnika Kristustovega. Nato pridejo meseci neprestanega trpljenja. Desna noga mu je otrpnila popolnoma, želodec mu ni prenesel nobene hrane več. V bolezni je neprestano sledil delu svoje družbe, a istočasno vzdihoval: »O, kako reven je svet, če gledam nebo!«

V jutranji zarji 31. julija leta 1556, na petek, sam z božjim Trpinom, ki ga je zrl s križa, vojak v trajni službi, zvest do konca, je umrl v skromnem stanovanju v Rimu z vzdihom: »Ah, moj Bog!«

Iz življenja Cerkve

KORISTNO IZRABLJENE POČITNICE

Na pobudo nadškofa v Saragozi se je nad 200 prebivalcev mesta, med njimi mnogi dijaki in profesorji, obvezalo za prostovoljno delo pri gradnji šol, bolnic in dispanzerjev v predmestjih Saragoze.

KOMUNISTIČNI MISIJONARJI

Pred leti je poljska komunistična vlada ustanovila posebno družbo za širjenje komunizma med ljudstvom. Družba razpolaga s številnim osebjem in bogatimi denarnimi sredstvi. Rezultati pa so vključ temu zelo skromni. Za delovanje družbe se je zadnji čas začelo zanimati vodstvo stranke in vlada.

ENCIKLOPEDIJA KATOLIČANOV 20. STOLETJA

Pa zasluge francoskega akademika Daniela Ropsa bomo dobili enciklopedijo katoličanov 20. stoletja. 6 knjig je že izšlo. V eni izmed prvih knjig Daniel Rops odgovarja na vprašanje, kaj je Sveto pismo. Enciklopedija bo imela 150 knjig. S to pobudo je Daniel Rops ogromno prispeval k spoznavanju vere in sodobne zgodovine.

PRI RADIJSKI URI »VERA IN NAS CAS« BO GOVORIL V NEDELJO 5. AVGUSTA OB 11.30 G. DR. MAKS SAH O PAPINI-JU, KATOLISKEM UMETNIKU.

SVETA MASA ZA ŽRTVE V POZNANJU

V prisotnosti številnih članov poljske skupnosti, ki bivajo v Italiji, je imel škof Gawlina v poljski cerkvi sv. Stanislava v Rimu sv. mašo za žrtve žalostnih poznanjskih dogodkov.

PROTEST PROTI LAIČNIM ŠOLAM

Vrhovni svet afriške države Urundi je izglasoval posebno protestno izjavo proti ustanovitvi laičnih šol v državi. Izjavo so poslali belgijskemu kolonialnemu ministru. Posebna komisija senatorjev se je nato podala v Urundi, da se prepriča o položaju.

Izjava je takole utemeljena:

1. Laične šole ne dajo nobene garancije za moralno vzgojo otrok. Te šole ne priznavajo Boga, kar ni le proti katoliškemu prepričanju, marveč proti prepričanju vseh prebivalcev Urundi.

2. Laične šole stanejo mnogo več in z denarjem, ki bi ga porabili za te šole, naj se raje ustanovijo nove verske šole.

3. Belgijska vlada naj premisli problem Kenije, preden nam vsili šole brez Boga.

4. Nihče ne more biti zadovoljen z laičnimi šolami, ki napravijo otroka podobnega živali.

5. Krščanski pouk nas je vselej zadovoljil. Tisti, ki nam hočejo vsiliti laične šole, nam pripravljajo žalostne ure nase zgodovine.

Upajmo, da socialistična belgijska vlada ne bo prezrla želje ljudstva.

SVOBODEN VERSKI POUK NA ARGENTINSKIH ŠOLAH

Večina argentinskih politikov zagovarja svoboden verski pouk v šolah. Mnoge pokrajinske vlade so že obnovile tak pouk v šolah, kjer ga je Peron zatrl.

KATOLISKA RADIJSKA POSTAJA NA FILIPINIH

Filipinska vlada je odobrila zgraditev nove radijske postaje, ki bo podrejena cerkvenim oblastem in bo povsem katoliška. Oddajala bo verske in kulturne programe vseh vrst.

ROŽNI VENEC V SEMMIH URAH

Do konca meseca avgusta bo izdelanih petnajst filmov o skrivnostih sv. rožnega venca. Razdelili jih bodo raznim televizijskim družbam v Združenih državah in v latinski Ameriki. Delo vodi Joseph Breen iz Hollywooda z ameriskimi, španskimi in portugalskimi sodelavci. Filmsko snemanje so otvorili s sv. mašo, ki jo je daroval p. Patrik Peyton, voditelj križarjev rožnega venca.

POLJAKI MOLIJU ZA PADLE DELAVCE

Takoj po dogodkih v Poznanju so poljski škofje pozvali vernike, naj ostanejo mirni in naj molijo za padle in ranjene v Poznanju. Povabili so tudi vernike, naj molijo za pravičen mir in svobodo vseh narodov.

Ljudska fronta v Jugoslaviji

V FLRJ NI SVOBODE TISKA

Prva osnovna človeška svoboda je svobodno izpovedovanje lastnega prepričanja in s tem v zvezi svoboda tiska. V današnji Jugoslaviji je dovoljen samo in izključno komunistični in po komunistih popolnoma nadzorovani tisk. O kakem tisku, ki bi nasprotoval komunizmu in Titovemu vladanju, ni sledu. Celo verski tisk v mnogih delih države ne obstaja. Vse cerkveno premoženje, vključno tiskarska podjetja, so komunisti konfiscirali in ga imajo še danes izključno v svojih rokah.

NI VERSKE SVOBODE

Najbolj krivo prikazuje zapadni tisk v svojih poročilih iz Jugoslavije versko svobodo. Domala vsak častnik ali obiskovalec, ki je pomolil svoj nos v Jugoslavijo, poudarja, kako so cerkve polne in da ni vidne okrnitve verske svobode. Bolj bistrovidni ljudje pa, ki se vračajo iz Jugoslavije, ugotavljajo, da so v cerkvah videli samo starejše ljudi. Mladine tam ni. Razloga je jasna. Komunistom ni za starejši rod, ki bo kmalu umrl, gre jim pa za mladino, ki jo na vse mogoče načine ovirajo pri izpolnjevanju verskih dolžnosti. V šolah poučujejo marksistično-materialistične nauke in noben drug življenjski nazor se ne sme poučevati. Verska vzgoja mladine je možna samo v zelo omejenem obsegu izven šole in jo krajevne komunistične oblasti strogo nadzorujejo. Oni mlade in mladenke, ki bi radi izpolnjevali svoje verske dolžnosti, so čestokrat izpostavljeni zasmevanju in drugim sredstvom množičnega vplivanja v komunističnih društvih, katerih člani morajo biti.

NI POLITICNE DEMOKRACIJE

Degradacija Djilasa in Dedijera ter njun izgon iz vseh važnih mest je dovolj jaseh dokaz, kako so kaznovani oni, ki bi se drznili celo kot komunisti biti drugačnega menja kot Tito. Svobodni svet seveda hvali Titovo demokratično pojmovanje, ker teh dveh komunistov ni dal obesiti. Toda naj se ne vara: oba bi bila že v grobu, če bi bila režimu zares nevarna. Čemu naj bi ju Tito obešal in s tem dejanjem svetu, od katerega potrebuje pomoč, kazal svojo tiransko naravo, ko pa nimata nikakih pristaveh ne med protikomunistično večino ljudstva, ki ve, kako sta skupno z drugimi komunisti morila nedolžne ljudi, in ne med komunisti, ki imajo svoja korita pri Titu in jih ne kaže spravljati v nevarnost?

Politične demokracije v Jugoslaviji ni, čeprav nekaj drugače uglednih časnikarjev, pisari, da se nekaj takega razvija. Bomo videli. Za sedaj še vedno drži dejstvo, da ima vsa politična moč v rokah izključno Zveza komunistov Jugoslavije in da nobene druge stranke ni in ne sme biti. Djilasa je o tem drugače mislil, pa so ga postavili na hladno. Tako imenovana Socialistična zveza delovnega ljudstva (ki je le drugo ime za prejšnjo Osvobodilno fronto) je bila ustanovljena po komunistih zato, da bi natresli peska v oči svobodnemu svetu, pa ni imela in tudi sedaj nima nobenih korenin v narodnih množicah. Je umetna tvorba v rokah komunistov. Ljudje pa, da bi lahko živeli v miru, volijo moč, ki jih je izbrala in odobrila Zveza komunistov. (Saj druge

možnosti nimajo). Nihče v Jugoslaviji ni na odgovornem mestu, če ni zanesljiv komunist. Nikaka opozicija zoper komunistično partijo in Tita ni dovoljena. Ali ni smešno govoriti v takih okoliščinah o svobodi?

DELAVSKE SVETE KONTROLIRA PARTIJA

Stvarna gospodarska in socialna slika je sledeča: toliko proslavljena decentralizacija državne oblasti v delavskem sektorju je našla izraza v tako zvanih delavskih svetih, ki jih zapadni svet tako odobrava. Imajo teoretično neomejeno gospodarsko in socialno oblast v posameznih tovarnah in obratih. V resnici pa nam pisane uredbe in navodila o teh delavskih svetih povedo, da ima zadnje in odločilno besedo okrajna ljudska oblast dotičnega kraja, ki je trdno v rokah Zveze komunistov. Na ta način končno le partija odloči, katere odredbe delavskih svetov niso v skladu s komunistično politiko in jih lahko razveljavi. Ni čudo, da je takemu stanju stvari sledilo l. 1955 več stavk, posebno v Sloveniji. Razsoden človek se pri tem vpraša: zakaj vendar delavci stavkajo, če imajo možnost svobodno in dokončno odločati o važnih vprašanjih, kakor o plačah in o socialnih zaščitnih merah? Zanesljiva tozadevna poročila pravijo, da so okrajne oblasti nekaj takih odločb delavskih svetov zavrnile. Spet je vseomogoča komunistična partija, ki ji vlada nekaj članov glavnega odbora v Beogradu, tista, ki dokončno določa o problemih, ki jih pripisujejo kompetenci delavskih svetov.

SOCIALIZACIJA KMETIJSTVA NE USPEVA

Mnogo se govori o sprostovoljnici socializaciji kmetijstva v Jugoslaviji. V resnici je pa trmoglav odpor kmetijskega ljudstva

prisilil režim, da je moral odnehati s prisilno socializacijo, uporabljajoč pri tem direktno nasilje. Se pač ni obneslo v Jugoslaviji! Kmet je kljub temu izgubil milijone hektarjev plodne zemlje, ki so mu jo nasilno vzeli iz družinskega obdelovanja in jo socializirali, poedini kmetiji pa pustili samo 10 ha. Ta rop ni bil popravljen.

Jugoslovanski komunistični režim, ki je moral opustiti javno nasilje nad kmetijskim ljudstvom, da bi ga prisilil v socializirano kmetijstvo, pa uporablja prikriti načine za doseg istega namena. Med njimi je n. pr. obdavčevanje kmetov. Zasebne kmetije so namenoma tako obremenjene z davki, da podeželsko ljudstvo komaj spravi skupaj za golo borno življenje in za davke. Seveda se jim vse to upira. Posledice so vidne tudi slepeu. Zakaj danes Jugoslavija, nekoč visoko aktivna v poljedelstvu in živinoreji, prosjači zapadne države za pšenico in koruzo? Če bi bila bajka o prostovoljni socializaciji resnična in če bi socializirani sektor kmetijstva uspešno deloval, bi morala Jugoslavija kmetijske proizvode izvažati še bolj kot pred vojno. Tako pa poslušamo le smešne storije o vsakoletni suši ali moči.

ZAKLJUČEK

Res je moral Tito nekoliko popustiti vajeti svoje diktature, da mu je uspelo obstati. Je pa tudi res, da je popustil samo v obrobni sektorjih javnega življenja. Polna diktatura pa je ostala v načelu in praksi na vseh temeljnih področjih človeške dejavnosti. Vsi diktatorski režimi se morajo držati skupnih osnovnih zakonov diktature. To velja v polni meri tudi za Jugoslavijo, ki se razlikuje od sovjetov le v tem, da je Tito popustil v nebestvenih stvarih, ostal pa 100% marksist-komunist. Vsaka ocena jugoslovanskega komunističnega režima mora to resnico vzeti v račun, kadar opisuje položaj v tej deželi.

(KONEC)

Izredna nesreča na Atlantiku

Veliko belo-rdeče sidro, opremljeno s svetilko in zvoncec, znači kraj, kjer se je dne 26. julija po 12-urni borbi potopila ena najlepših italijanskih prekoceanskih ladij, Andrea Doria. Vozila je na progi Genova-New York, kamor bi morala dospeti dne 26. julija ob 9. uri zjutraj. Na krovu je imela 1135 potnikov, med njimi mnogo znamenitih osebnosti, filmskih igralcev, pa tudi preprostih izseljencev in delavcev, poleg 560 oseb posadke. V sredo 25. julija ob 11 in pol ponoči je 45 milj od otoka Massachusetts trčila ob njo švedska potniška ladja »Stockholm«, ki je plula na isti progi, toda v nasprotni smeri. Trčenje je bilo tako silno, da se je ladja »Andrea Doria« strašno poškodovana nagnila na desno stran in se začela počasi potapljati. Kapitan ladje Piero Calamai je takoj dal ukaz, naj vsi potniki zapustijo kabine, opremljeni z rešilnimi pasovi. Obe ladji sta takoj oddali v svet klic na pomoč SOS. Vse ladje, ki so klic sprejele in so bile v bližini, so prihitele na pomoč ponesrečeni ladji. Vendar je preteklo tri ure, predno so spustili v morje prvi rešilni čoln, kajti rešilni čoln »Andrea Doria« so bili vsi tako poškodovani, ali pa so viseli tako poševno na nagnjeni ladji, da ni bilo mogoče priti prej do njih. Mnogo brodolomcev je vzela na krov švedska ladja »Stockholm«, ki je povzročila trčenje in, čeravno sama poškodovana, se je kljub temu v spremstvu ameriške mornarice vr-

nila v New York, potem ko je nudila vsomogočo pomoč ponesrečencem. Tudi osebe drugih ladij, ki so prihitele na pomoč, se je do popolne izčrpanosti žrtvovalo za brodolomce in po strašni dvanajsturni borbi s temo, meglo in valovi, rešilo skoro vse potnike in posadko. Kapitan Calamai je z 12 mornarji vztrajal na potapljalni ladji do zadnjega trenutka. Šele ko je dobil povelje, naj zapusti ladjo, se je s svojimi mornarji rešil. V New Yorku so brodolomce sprejeli z izredno ljubeznijo in dokazi solidarnosti. Čakali so jih rešilni avti, obleka, živež, predvsem pa topla in sočutna ljubezen. Pretresljivo je bilo snidenje svojcev, ki drug za drugega niso vedeli, ker so jih pobrale na krov različne ladje. Žal so pri tej strašni katastrofi, ki je zadelo italijansko pomorsko družbo, zaznamovali tudi 51 mrtvih in več pogrešanih. Nad sto potnikov pa je utrpelo lažje in težje poškodbe. Od vseh strani sveta prihajajo v Italijo žalne brzojavke. Sv. oče je poslal ministrskemu predsedniku Segniju sledečo brzojavko: »Strašna pomorska nesreča, ki je v tej uri zadelo Italijo in toliko naših otrok, je tudi v našem srcu našla boleč odmev. Združeni z vsemi trpečimi, kakor tudi z vsemi, ki so s toliko krščansko ljubeznijo priskočili na pomoč ponesrečencem, kliče moške usmiljenje na vse žrtve in tolažbo na vse preostale in njihove družine.«

Prekoceanska ladja »Andrea Doria«, dvojčička ladje »Cristoforo Colombo«, je bila dokončana pred tremi leti. Najmodernejša opremljena je imela zmogljivost 29.100 ton in je stala italijansko pomorsko družbo 29 milijonov dolarjev, zavarovana pa je bila le za 16 milijonov. Vzroki nesreče niso še znani. Strokovnjaki se čudijo, kako je moglo priti do trčenja, ko sta vendar obe ladji imeli na krovu najmodernejšo radarsko napravo. Šele natančna preiskava bo morda dognala pravi vzrok strašne nesreče. Celotna škoda potopljene ladje cenijo na 200 milijonov dolarjev, ne vstevši v to vsoto prtljago potnikov, ki gotovo ni bila neznatna, če pomislimo na imenitne potnike na ladji.

Čimprej in čimhitreje

Življenjska doba se je podaljšala, a ne povsod enako. Podaljšanje je odvisno predvsem od zboljšanih zdravstvenih pogojev. Ti seveda niso povsod enaki. Kjer je občutno pomanjkanje zdravnikov, zdravil in bolnišnic, se je življenjska doba le malo potegnila. Tako v Indiji samo za 5 let; dočim se je na Nizozemskem kar za celih 25 let, v Rusiji za 12 let.

Mislim, da tudi stroji nekoliko pripomorejo k podaljšanju. Delavec se namreč manj trudi; tudi se je delovni čas znatno skrajšal v našem stoletju itd.

Toda stroj je za druge plati precejša skrjavalec življenjske dobe. Mislim tu predvsem na stroj kot prometno sredstvo: avtobus, avto, motor, če hočete tudi letalo.

Časniki in radio nam poročajo o nesčetnih nesrečah in smrtnih primerih iz avti, avtobusi, motorji in letali. V Italiji je odstotek nesreč z ozirom na druge dežele med najvišjimi. Zato premišljujejo odgovorni krogi, kako bi zmanjšali te nesreče in podaljšali žiljenjske.

Res, lepo je, ko vozilo samo teče, toda za vsakim ovinkom, voglom in grmom čaka smrt s koso.

Kaj je vzrok tolikih nesreč?

Vozak vozi prehitro, to je prvo. Ko sedi na motorju ali v avtu, se ga polasti, rekel bi, bolezen, voziti čimhitreje. Posebno noro vozi vozač, ki je pogledal preveč v kozarec. Takim se ne zaupaj. Ob nesrečah zato tudi, če treba, prepreči kri vozaču, koliko jo je zastrupil z alkoholom, in tako zakrivil nesrečo.

Hitrica posebno tu ni dobra. Če vedno velja, kar je rekel svoj čas potnik vozniku, ki je podil konje, ki so bili vpreženi pred težko natovoren voz. Voznik je namreč potnika vprašal, koliko je še do mesta. Odgovoril je: »Če boš vozil počasi, pol ure.« Voznik se mu je zapačil in še bolj divje udrihal po konjih. Ne dolgo zatem ga je potnik dohitel. Stal je pri zrnjenem vozu, kateremu se je ziomilo eno kolo.

Vozak ne vozi pazljivo, to je drugo. Na ovinkih in klancih je treba podvojeno pozornosti. Paziti je treba na znamenja!

Pred kratkim se je v nekaterih časnikih bralo o teje nesreči: Na cesti prav ob robu se je ustavil avto. V njem so bili gospodar, gospodinja in štirje otroci. Izstopili so. Treba je bilo premeniti eno kolo. V tem je pridrvel velik luksuzni avto s hitrico 150 km in se zadel v voz in povozil gospodarja in sedemnajstletno hčerko; vleklo ju je še 50 m po cesti. — Ni pa kriv samo vozač, krivi so tudi pešci. Ne križaj ceste, ko vidiš skoraj pred nosom avto, ki ti vozi nasproti. Če hočes cesto prečkati, se zavedaj, da ne hitiš samo ti, ampak tudi avto: a on hitreje ko ti. Njemu se kolesa nepravstano vrtijo, ti pa meniš, da hitiš z obema nogama, v resnici pa istočasno le z eno, druga tačas počiva. Le opazuj se!

Ti napraviš v eni sekundi morda 75 cm, en korak, avto pa več metrov. Zagradi te, predno se zaves.

Toda kljub tvoji pazljivosti se zgodijo še nesreče, vendar neprimerno manj. Ti namreč paziš, pa vozač ne — in nesreča je tu.

ROMANJE V OROPO

Kako je bilo, kako ste se imeli, ali vam je žal? — Na sto vprašanj smo našli primorski romarji, ko smo se ono sredo vrnili s tridnevnega romanja h gorskemu svetišču Oropa v Piemontu.

Mislimo, da je poleg 312 romarjev, ki so doživeli srečne dni v Oropi, prav odveč vsak trud, da bi s pisano besedo dopovedali našim prijateljem, kako smo se imeli. Skoro v vsakem kraju je nekaj ljudi, ki so bili z nami na dolgi božji poti. Z njimi govorite in boste slišali, kako lepo romanje smo letos doživeli.

Vsako skupno romanje ima svoje dobre in slabe strani. Brez dvoma je dobrih več. Težko si predstavljate, kaj se pravi pripraviti veliko romanje v daljne kraje in to za ljudi iz različnih župnij. Tudi potniki sami se prvo uro nekoliko čudno gledajo. Za romanje v Oropo smo imeli sedem velikih avtobusov. V nekaterih je bila zelo pisana družba iz različnih krajev. To je že prva neprijetnost, in vendar je prava malenkost v primeri z nepozabnim doživetjem, ko koraka tristoglavna množica za romarskim križem v veliko svetišče in domačini pripravijo sprejem, kakor ga skoro na domačih božjih poteh nismo vajeni. Naši romarji, ki berejo to poročilo, se smejejo, ker resnično ni mogoče spraviti v besedo, kar smo doživeli na letošnji skupni božji poti. Kaj naj pi-

šem? Vse po vrsti? Naj izberem le par spominov? Kjer se lotiš, ti pero spodsne in srce zaključiti samo eno besedo: lepo je bilo in težko je za besedo povedati! Ko smo tretji dan prepevali naše narodne pesmi v senci na gori Berico pri Vicenzi in kmalu zatem Tedeum v cerkvi in se poslovili, tedaj smo doumeli, kako urice tonejo v večnost.

Z veseljem priznamo, da ima zelo veliko zaslug za letošnje nepozabno romanje mladi italijanski duhovnik, ki je varuh svetišča v Oropi. S svojimi sobraty se je izredno trudil za lep potek romanja, tako da smo se v malem Marijinem mestecu Oropa počutili kakor doma. To romarsko središče je tako moderno urejeno, da zadovolji vsakega razvajenega turista in vsakega globokovernega kristjana.

Velik hotel, v katerem je udobnosti za več tisoč oseb, vodijo sestre, ki se zlasti prave romarje prav lepo postrežejo. Dobri Bog je razgnal prav one dni najlepše sonce na planine in tako so prvi nepočakani Tržačani videli z vrha Camino vse alpske snežne velikane v treh sosednjih državah.

Ne bi bilo prav, če ne bi vsaj kratko zapisali, da smo na tem romanju skoro nevede veliko molili. Začelo se je že v Motta di Livenza, kjer smo imeli nedeljsko mašo, potem je bil višek v Oropi zlasti med čarobno lursko procesijo, ko so celo tuji romarji z nami v našem jeziku prepevali litanije, in še je bilo veliko skupne molitve na gori Berico, v posameznih avtobusih pa se je molitev vrstila z nabožno in narodno pesmijo. V krasni novi baziliki, ki je le delno končana in zato malo akustična, smo molili tudi za vse preganjane katolice po svetu. Med drugimi smo javno molili za mučenca spovedne molččnosti g. dekana Simičiča iz Solkana, ki je sedaj v ječi. Prvič se je v tem gorskem Marijinem svetišču slišala naša molitev in naša pesem. Gotovo je, da bodo še mnogi izmed nas, ki smo bili letos v Oropi, radi ob prvi priliki šli nazaj v ta božji svet, ki tako zgovorno pričča o veri in ljubezni celih stoletij do Matere božje.

Na Tržaškem imamo sedaj v načrtu veliko skupno marijansko proslavo, ki bo po stari navadi v nedeljo 9. septembra na Opečinah. Že danes spominjamo vse dobro misleče vernike, vse naše organizacije, vse vernike po naših vaseh in v mestu, naj mislijo na svojo udeležbo pri marijanski procesiji, ki naj bo od leta do leta lepša. — Drugo leto pa bomo odkrili novo marijansko božjo pot in ta bo zelo verjetno Maria Zell v Avstriji. Ideja je padla na gori Berico pri neki kraški mizi. Če nam Bog zdravje da, bomo držali našo staro navado in šli zopet na skupno božjo pot, na goro z Jezusom.

M.Z.

Vera in dom

Izšla je sedma številka revije »Vera in dome«, ki je zadnja pred poletnimi počitnicami.

V prvem delu so leposlovni prispevki. Valentin Polanšek nam v pesmi »V poljih plamena« prikazuje žitno polje in je nekak slavospevu življenju na deželi. Njegova je tudi »Poletni večer«. Lepi in pristrčni sta »Večer ob Rupah« in »Pesem o taščici«, ki ju je napisal Durček Darko. Pesmi nam razodevata nežno dušo, občutljivo za vse lepote, ki nam jih nudi narava. Na koncu je še Iztokova »Zasluzit si treba je kruha«.

Anica Pertotova prikazuje v »Ribiču Luk« ljubezen dveh mladih bitij, ki ju očertova trdovratnost loči. Janko Polanc govori v ertici »Zakaj, oče?« o kmetu, ki se roga veri in Bogu, ki pa mu nesreča pokaže pravo pot spreobrnjenja. Poleg tega so v tem delu še tri nadaljevanja: Peterlinov slavospev slovenski zemlji, povest »Luč z gorae« in pa Adele Specogne »Malo življenje«.

V drugem delu so članki o kulturi. Pavel Slapgar nadaljuje s svojimi razpravljajmi o državi, ki pa so malo predolgi in zavzemajo preveč prostora. Zanimiv je članek o Heleni Keller. O takih stvareh bi

bilo treba več pisati, da bi postala revija bolj zanimiva in aktualna. Saj ni dovolj, da nudimo našim ljudem le leposlovna dela; treba jih je predvsem seznanjati z raznimi osebnostmi svetovnega slovesa.

V tretjem delu imamo kotiček »žena in dome«. Priznati moramo, da so tu edina zanimivost članki o otroški psihologiji. Čeprav so poučni, so pisani v taki preprosti in lahki obliki, da jih vsak rad bere. Kar se pa drugih tiče, ni jasno, kateri je njihov pravi namen; so pisani le za branje, ali hočejo poučevati? Toda naj bo katerikoli, ne uspejo niti v prvem niti v drugem. Marsikdo jih enostavno preze, saj ne najde v njih ničesar, kar bi ga zanimalo. Morda bi bilo umestno, ko bi jih nadomestili drugi, ki bi res bralcu nudili kako korist?

V tej številki imamo nekaj zelo lepih slik, zlasti otroških. Manj posrečena je pa tista o Mariboru, ki se slabo sklada z zelo lepo barvo naslovne strani. Glede te pa naj še pripomnim, da bi bila mnogo lepša, ko bi bila v vsaki številki drugače ilustrirana.

Revijo zaključujejo še razne zanimivosti, kakor nasveti, recepti, odgovori itd. Če pogledamo prejšnje številke, opazimo velik napredek, vendar je še vse premalo. Še bi se lahko razvila, da bi res vsem ugajala.

Pevma

Mi iz Pevme se že dolgo nismo nič oglasili. Zato imamo pa sedaj več novic.

V nedeljo smo pri nas slovesno praznovali god naše farne patronne sv. Ane in obenem smo imeli še visoke obiske. Našo faro je obiskal prevzvišeni g. nadškof in podelil zakrament sv. birme približno tridesetim našim mladim faranom. Prevzvišenega je pred okusno okrašeno cerkvi sprejela belooblečena deklica, nakar je g. nadškof v spremstvu duhovščine odšel v cerkev. Zatem se je začela slovesna sveta maša, med katero nam je prevzvišeni tudi povedal nekaj vzpodbudnih besed, v katerih nam je že takoj v začetku izrazil svoje obžalovanje zaradi nezadostnega obvladovanja slovenščine, da bi nam lahko v tej govoril. Prevzvišeni je predvsem poudaril, kako zelo ga je razveselil lepi sprejem faranov. Ob tej priliki se je tudi zahvalil domačemu g. župniku za njegovo požrtvovalno in nesebično delo. Govor prevzvišenega nam je nato v slovenščini raztolmačil kanonik msgr. Kjačić.

Po sv. maši je sledila sv. birma, poprej pa še kratko izpraševanje iz verouka. Najmlajši so se sicer malo bali, vendar so se vsi dobro odrezali. Prevzvišeni g. nadškof je birmance še posebej nagovoril in jim dal nekaj lepih nauk in napotkov za lepo krščansko življenje.

Popoldne ob petih je bila procesija na pokopališče, katere se je udeležil tudi prevzvišeni, nakar je sledil blagoslov. Po končani slovesnosti smo imeli priliko še enkrat slišati prevzvišenega. Pohvalil je zlasti cerkveni pevski zbor, ki je res izredno dovršeno pel in predvsem njegovega pevodvodjo in zraven tega še vse cerkveno osebje, ki kakorkoli pomaga v redu držati cerkev.

Bila je to vsekakor lepa slovesnost, ki je ne bomo tako kmalu pozabili. Vizitacija prevzvišenega je zelo dobro uspela in uspela je tudi cerkvena slovesnost v vsakem oziru. Hvaležni smo zato vsem, ki so k temu kakorkoli pripomogli, da sta škofov obisk in sv. birma tako lepo potekla.

Veličasten pogreb ponesrečenih letalcev v Trziču

Po dveh tednih neprestanega iskanja so zasledili na gori Conte Moro blizu Trenta razbitine ponesrečenega letala iz Ronk in pa trupla treh letalcev, ki so bili v njem. Takoj po odkritju je prišel na lice mesta župnik iz Canal San Bovo in je blagoslovil ožgana in razmesarjena trupla. Ta so nato prenesli v Trzič, kjer je bil v petek popoldne veličasten pogreb, katerega so se udeležili skoro vsi prebivalci iz Trziča in Ronk, kakor tudi mnogi drugi iz Trsta in od drugod. Truplo komandanta Pappalepora pa so prenesli v Trst.

Na goriškem Travniku so postavili dva nova droga

Rimska občina je darovala mestu Gorica dva monumentalna droga, ki so ju postavili na Travniku pred palačo prefekture. Droga sta visoka 22,70 metrov in imata za končnici lepo izdelan bronasti okrasček, delo goriške livarne SAFOG. Vsaka končnica tehta 60 kg in je 60 cm visoka. Droga bosta služila za razobeženje zastave goriškega mesta in italijanske trobojnice.

Z misijonariji

o Belgijskem Kongu

ZAMORSKI JEZIKI

Posebno lepo je slišati otroka, ki še ne zna izgovoriti druge besede kot mama in tata, ko tako zategnjeno kličje svojo mamico: mama-o-o-o. Otroci znajo kmalu razlikovati med navadnim belim človekom, ki mu pravijo »mondeles«, to je belece ali gospod, in pa bradatim človekom v dolgi beli suknji, kateri je »sangos«, oče, misijonar. — Zanimajo v besedico »ta«, za naš »da« pa nimajo besednega izraza, marveč pri tem odprejo usta in zastokajo nekaj ali ter privzdignejo glavo in ves obraz, kar se posebno vidi na očeh, ker se posebej dvignejo obrvi in bolj odprto pogledajo. Zanimivo je, da se tudi Evropejci privzdajo takemu »da« v razgovoru z domačini.

Teh par tukaj omenjenih besed prihaja iz jezika lingala, ki je vpeljan kot običajni jezik vzdolž reke Kongo in ga govori veliko število domačinov. Spada v število pet ali šest drugih jezikov, kateri so bili izbrani in sprejeti po posameznih

Priznanje goriškim sadjarjem

V Veroni so dne 12. julija otvorili zanimivo razstavo sadja in povrtin. Poleg razstavljalcev 13 evropskih držav so v lepem številu bili zastopani tudi razstavljalci iz goriške pokrajine in sicer 31, med njimi največ slovenskih kmetovalcev iz Steverjana in Štandreža. Prvi so razstavili sadne pridelke, drugi pa povrtine. Posebna komisija je nagradila goriške kmetovalce z zlato medaljo, kar je za naše kmete, ki nimajo najmoderneje opremljenih kmetij, res lepo in zaslužno priznanje. Pridnim in vestnim kmetovalcem tudi mi iz srca čestitamo.

Kraševci na Sv. Višarjah

Pretekla nedelja je videla kar celo vrsto Kraševcev na Sv. Višarjah; priromali smo: iz Doberdoba, Ronk, Jamelj, Devina, Štivanja, Sosljana, Mavhinj in Medje vasi. Tri velike koriere so nas pripeljale že v soboto dopoldne. Na Sv. Višarjah so se nam pridružili še romarji od Sv. Jakoba v Trstu. Tako je bila v soboto zvečer prav lepa in dolga procesija okrog Marijinega griča, drugi dan pa številne maše s petjem. Najbolj se je postavil šentjakovski zbor. Veliko romarjev je prejelo tudi sv. zakramente, čeprav bi se spodobilo, da bi jih prejeli vsi. Domov smo se vrnili v nedeljo popoldne preko Rajblja in slikovitega prelaza Neveja. Prav vse je šlo po programu, zato smo bili zvečer tem bolj zadovoljni, ko smo se po dveh dneh tako lepih užitkov vračali na svoje domove.

Sedaj se pripravljamo, da poromamo na Barbano. Toda Bog nam daj prej dež, ker smo ga zelo potrebni.

Sv. Križ

Ta teden 2. 8. je dovršil naš preč. gospod župni upravitelj dr. Josip Gračar 50 let življenja, pred kratkim pa 25 let svojega mašniškega posvečenja.

Skoro bo 15 let, odkar je prišel k nam iz Slovenije, pregnan od nemških okupatorjev, in se lotil s tako požrtvovalnostjo dušnopastirskega dela, da je postal vreden naslednik blagopokojnega prednika msgr. Andreja Furlana.

Bal se ni nobenega truda, da bi župnijsko versko tako zelo zrahljano, duhovno prenovil.

V ta namen je priredil veličastne procesije s kipoma fatimske in lurske M. B. in še druge verske manifestacije.

Vsled njegove pobude in vztrajnega zanimanja imamo obnovljeno župno cerkev, kjer je dal postaviti z vabilom neimenovanega dobrotnika in še drugih vernikov lep oltar Sreča Jezusovega iz kraškega kamna in pa malo cerkev pri Sv. Roku.

Vodi cerkveni pevski zbor in je usposobil v orgljanju nekaj deklet, ki pridno spremljajo zbor ob nastopih v cerkvi.

Tudi na kulturnem polju se je udeleževal s prireditvijo lepih Slov. večerov v župnijski dvorani, ki so pa potem prenehali zaradi nerazumevanja nekaterih sodelavcev.

Če ni dosegel vseh namenov, naj ga to-

predelih obširnega Belg. Konga kot uradni jezik, ki se jih oblasti poslužujejo v občevanju z domačini in se poučujejo v njih otroci po šolah. Misijonarji pa morajo navadno rabiti še več jezikov oziroma narečij, ker imajo opravke z ogromno večino nepismenih. Takih zamorskih narečij je na stotine, saj govori vsako ljudstvo ali rod svoje narečje.

Zamorca zanimajo dogodki okoli njega, o njih razpravlja in tudi poje. Tudi njih imena spominjajo na dogodke ob rojstvu. Vendar ne ohranijo teh imen ves življenje, kar povzroča mnogokrat zmedo, ko povedo n. pr. misijonarju eno ime, civilnim oblastem pa drugačno. Ob sv. krstu na misijonu dobijo ime kakega svetnika, v domači vasi pa nosijo še svoje ime. Ali nasprotno, ko si sami nadenejo krščansko ime. Starejši rod ne pozna svoje starosti, mlajši pa so ponosni, ko morejo povedati točen datum svojega rojstva. Počasi se bodo povsod uvedle civilne matične knjige, kakor misijonarji vodijo svoje zapiske rojstev, porok in smrti.

ZAMORSKA HRANA

Kaj pri nas zamorci jedo? Narava ne pozna zimskega počitka, zato je v rastlin-

Sovodnje

Ali bomo kdaj Sovodenjci imeli vodovod in asfaltirano cesto? Te dneve, ko pritiska nezonsna vročina in suša na naša polja in ko se dvigajo oblaki prahu po naši cesti ob vsakem motornem vozilu, ki vozi po njej, vabimo pristojne oblasti iz Gorice, naj pridejo k nam na oddih vsaj za teden dni. Prepričali se bodo, da je vodovod res potreben in asfaltirana cesta tudi. Videli bodo, kako moramo z rokami vlačiti vodo za kuho in za živino iz več kot 20 m globokih vodnjakov, ki stojijo prav obprašni cesti. Ker država prispeva težke vsote denarja za dela, ki niso tako nujna, prosimo, naj pomaga tudi nam za vodovod in asfaltirano cesto.

Ker je vročina huda, se hodijo kopat k nam na Sočo tudi iz Gorice in iz drugih krajev. Soča je pa še vedno zahtevala svoje žrtve. Tako je tudi minulo nedeljo izginil v njenih valovih mlad goriški gasilec, doma iz Moše, Vineencij Pecol. V vodi ga ja zadel kap in ni mu bilo več pomoči. Šele v ponedeljek je Soča vrnila njegovo truplo ob jezu v Zagraju. — Ta prva letošnja žrtev Soče naj bo vsem opomin, da je Soča varljiva in zato nevarna.

Rajbelj

Smrt je zopet zamahnila po slovenski družini Valas. V zadnji številki smo poročali o nenadni smrti Franceta Valasa zaradi zastupitve, danes pa moramo sporočiti o novi smrti med sorodniki. Antonu in Angeli Valas je namreč umrla hčerka. Zvečer še popolnoma zdrava, je zjutraj ni bilo več. — Gospod naj potolaže žalostne starše, katerim izrekamo naše sožalje.

V nedeljo 4. avgusta bo poromala na Sv. Višarje S.D.Z. iz Nabrežine s pevskim zborom. Ljubitelji lepega slov. petja iz Kanalske doline, na Sv. Višarje ta dan!

laži zavest, da je z vso gorečnostjo deloval v vinogradu Gospodovem in zato mu bo Bog plačnik.

Naše čestitke in prisrčna voščila združujemo s prošnjami Vsemogočnemu, da bi mu vrnil zrahljano zdravje in mu naklonil potrebnih moči v bodočem pastirskem delu.

V soboto 28. julija sta se v kapelici lurske M. B. v naši vasi poročila g. Anton Kostnapfl, učitelj na tukajšnji ljudski šoli, in gdč. Ines Tence, abiturientka klasične gimnazije. Novoporočencema žele prijatelji in znanci mnogo božjega blagoslova in zadovoljstva na skupni življenjski poti. — Voščilom se pridružuje tudi naše uredništvo.

ZANIMIVOSTI

ODKRITJE ASKERČEVEGA SPOMENIKA V LJUBLJANI

Dne 15. julija so v Ljubljani odkrili spomenik Antonu Askercu. Spomenik je izdelal pokojni kipar Niko Pirnat.

ZMAGA NA TELEVIZIJI NI PRINESLA SREČE PAVLI BOLOGNANI

Levinja iz Pordenona, Pavla Bolognani, se kljub sijajni zmagi, ki jo je odnesla to

pomlad pri televizijski igri »podvoji ali odnehaj«, gotovo bridko kesa, da je kdaj koli pomislila na nastop na televiziji. Dobljene nagrade 5 milijonov sploh ne more dvigniti do svoje polnoletnosti. Drugo razočaranje jo je zadelo, ko je v tistih dneh, ko je postala slavna, zvedela, da njen oče še živi poročen z drugo žensko in da jo je mati ves čas varala, ko ji je pripovedovala o očetovi smrti. Tretje razočaranje pa jo bo bržkone stalo ogromno denarja, če izgubi pravdo s florentinsko gledališko družbo »Glamour«, pri kateri bi morala Pavla nastopiti, a se je v zadnjem trenutku premislila. Družba trdi, da je s tem utrpela škodo 25 milijonov lir. Pavla Bolognani pa od svoje strani trdi, da je niso dovolj poučili o programu, kateremu bi ona ne bila kos, tudi zato ne, ker so ji živci zaradi velikih razburjenj po njeni zmagi opepvedali. Omenjena družba »Glamour« je že vnaprej zarubila Pavli premoženje v vrednosti 10 milijonov. Proces bi se imel vršiti dne 26. julija v Pordenone, a so ga zadnji trenutek prenesli na 28. september.

Tako vidimo, da slava ne prinaša sreče in da je vseeno bolj pametno, če človek ostane pri svojem vsakdanjem življenju.

SNEMANJE FILMOV NI LAHKA STVAR

Ko sledimo filmskim predstavam, malokdaj pomislimo, kako težkemu in napornemu delu so podvrženi filmski igralci. Pri zadnjem snemanju filma »Montecarlo Story« v Nizi je igralka Marlene Dietrich padla v morje. Operater Vittorio De Sica je skočil za njo kar s filmskim aparatom. Rešila sta se seveda oba, a pri tem je dragoceni aparat padel na dno morja. To je bil eden izmed štirih aparatov za barvne filme, ki sploh obstojajo na svetu, vreden 15 milijonov frankov.

OBVESTILA

ZADNJI DAN JULIJA je potekla peta obletnica smrti pok. nadškofa msgr. Margottija. Toda ker je ta dan vedno sredi poletnih počitnic, je nadškof msgr. Ambrosi določil, da se bo od letos naprej praznoval spominski dan smrti pok. msgr. Margottija 18. oktobra, ko se spominjamo prenosa njegovih zemskih ostankov v cerkev Sreča Jezusovega.

DUHOVNE VAJE se bodo vršile v Gorici kot smo že obvestili: za dekleta od 16. do 20. avg., za može in fante od 25. do 29. avgusta.

ROMANJE NA BARBANO je naletelo na občutno težavo, ker ni dovolj prevoznih sredstev. Zato opozarjamo one, ki bi ne mogli s koriero, da lahko gredo z vlakom do Červinjana, od tu do Gradeža pa z običajno koriero, ki vrši službo Červinjan-Gradež. Vlak gre iz Gorice ob 6h ter pride v Červinjan ob 7h. V Trziču je seveda treba prestopiti. Zvečer se vlak vrača iz Červinjana ob 17.52 ter pride v Gorico ob 19.05. Tudi večerni vlak v Červinjanu boste dosegli s koriero Gradež-Červinjan.

ROMANJE NA SV. VIŠARJE se bo vršilo 25. in 26. avgusta. Vpisovanje sprejema p. Fidelis, voditelj tretjega reda.

ZA DIJAKE: Slov. Alojzijeveše obvešču dijake in dijakinje, da se bodo tudi letos vršili tečaj za one, ki imajo ponavljalne izpite. Kdor se tečajev želi udeležiti, naj se javi pri vodstvu zavoda vsaj do 10. avgusta.

Podoba Matere božje na Sveti gori

Hvala Bogu, da je dotiskana in se že prodaja ta toliko preganjana knjižica. Komaj je bila v l. 1940 tiskana, so jo že fasisti zaplenili in nesli na kvesturo v Trstu. Tu so mi povedali neresnico, da za 3000 knjižic, ki so bile uničene, ne dobim nobene odškodnine, ker so knjige luksusa in zato Italija zanje nič ne plača. Tako so mi napravili škodo za najmanj 150.000 lir, ker knjige niso luksusa in bi se bile mogle prodajati.

Knjižica ima zelo malo opraviti s Sveti goro, ker je le opis, kolikor mogoče natančen, te njene podobe. Ni kaka povest ali roman, katerega vse rado čita, ampak le razlaga podobe in oseb, ki so na njej naslikane. Zato se mora knjižico brati počasi, da jo je mogoče razumeti. Mora se med branjem pogosto ustaviti in pogledati na podobo, da se razume. Zato sem hotel, da bi bila podoba v barvah, a tega nisem mogel doseči.

Ker knjižica ni pripovedne, ampak znanstvene vsebine, se lahko razume, zakaj jo tako malo kupujejo. Ljudje se hočejo razveseljevati, ne pa učiti. Zato tako vleče kino, kjer ni nič resnega, ampak vse izmisleno.

Se eno prednost ima ta spis, da ni gostobeseden, nima fraz, ampak ima malo besed, ki pa so vse dobro izbrane.

Jaz si mislim, da večina teh, ki knjižico kupijo, podobo le površno pogledajo. Vidijo, da sta na sliki Jezus in Marija in to jim zadostuje. Ne pomislijo pa, da sta na sliki upodobljena še dva druga prav velika svetnika, ki nas prav veliko učita. O enem je rekel Jezus, da je največji med vsemi od žene rojenimi, namreč Janez Krstnik. On je glavna priča Jezusova, ker je rekel: »Glejte, Jagnje božje«.

Drugi je tudi zelo velik svetnik, ki pričča o vseh treh osebah na podobi. A kdo ga pozna? Sam sem ga le malo poznal. Moral sem pogledati cerkveni koledar, da sem dognal, da cerkev njegov god praznuje 6. junija. Ta je prerok Izaija. Ta je tako velik svetnik, da mu je Bog natančno razodel trpljenje svojega Sina, da ga je 700 let prej tako natančno opisal, kakor da bi bil zraven, ko je Jezus trpel. On pravi o Jezusu: »Darovan je bil, ker je sam hotel; z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.« On napoveduje Jezusovo rajstvo: »Otrok nam je rojen, sin nam je dan. On se bo imenoval: Močni Bog.« O Devici Mariji pravi: »Glej, Devica bo spočela.« O Janezu Krstniku: »Glas vpijočega v puščavi«.

Tudi Izaija je bil mučenec. Kralj Manase ga je dal prežagati z leseno žago.

Če bi ves spis pazljivo prečitali in vso sliko proučili, bi morali spoznati, da nas vsa slika uči prav veliko verskih resnic.

Ker je vse, kar nam podoba predstavlja, versko resnično in znanstveno dokazano, bo imel ta spis trajno vrednost in, ker je tudi popolnoma originalen, bo spadal k slovenski literaturi.

Sedaj se prodaja po malem. Prišel pa bo čas, ko bodo mogli svobodno čitati tudi v Jugoslaviji, in tedaj tudi za ta spis nastopijo boljše časi.

29. junija 1956.

Ivan Kenda

O G L A S I

Za vsak mm visine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

vrne domov. Za solato si natrga šop mladih poganjkov iste rastline, ki zrastejo dva metra visoko. Gomolji pa niso še užitni. Zapletoje jih v košare in potopijo v vodo za dva, tri tedne. Nato se dajo z lahkoto olupiti in pokaže se mokasta notranjost. To gneto posušijo in zdrobijo v moko, iz katere zmesijo testo svetlosive barve. Iz testa zvaljajo precej velike emčke, blizu pol kile ima vsak. Vsak emček zvaljajo še v poseben rastlinski list, nakar napolnijo z njimi velik lonec in jih skuhamo. Tako pripravljene in vedno v listu zaviti so, kljub vročini in vlagi, ti emčki, (sedaj šikwang imenovani) užitni še dober teden potem. Okusa so kislega in težko prebavljivi. Radi imajo zamorci tudi riž, ki ga nekaj malega in slabše vrste tudi sami pridelujejo. Koruzo, ki jim zraste, použijejo še svežo, nekoliko opečeno. Sadijo ponekod tudi zemeljske oreške (arakide).

Sadja ni mnogo v prosti naravi. Nahajajo se pomaranče, pa malo vredne in so, čeprav že dozorele, še vedno zelene barve. Zamorci sami sadnega drevja ne sadijo, ker ni v njih naravi, da bi skrbeli za prihodnost, ki je zanje preveč oddaljena. Za začimbo jim služi drobna, prav huda

rdeča paprika, zabelijo si pa z oljem, ki ga iztiskajo iz zunanega mesa oreškov neke palme. Ista palma jim daje tudi opojno palmovo vino, ki ni nič drugega kot življenjski sok tega drevesa. Cisto na vrhu pod krono izbrane palme navrta zamorec v deblo ter nastavi pod luknjo bučo, ki jo pritrdi, da se lahko steka vanjo sladki sok ves dan. Zvečer pobere nastavljene posode ter dobi kak liter opojne soka, ki se pa ohrani le nekaj dni. S takim vinom se domačini hudo opijanajo. Delajo vino tudi iz banan in sladkornega trsa, katerega je povsod kaj dobiti. Sladkorni trs radi žvečijo. Posebno osvežujoč sad je »papaja«. Podoben je meloni, raste pa na nekakem drevesu. Poleg domačinov ga tudi Evropejci radi uživajo.

Poleg rastlinske hrane uživajo še meso in ribe. Kjer morejo zato ribarijo in hodijo na lov, pa izgleda, da jim primanjkuje rib in lova. Tega je sploh vedno manj, ker je oblast mnogo živali zaščitila, čiši pa dobijo kvečjemu ljudje ob vodah. Zato ni čudno, če včasih tarnajo: »nakooka ndzala (sem lačen), ali: ndzala mingi (zelo sem lačen). Ali celo: nakokufa na ndzala (umiram od lakote). S tem hočejo (Se nadaljuje)